

Rummun rakentaminen

Helppoa askartelua päiväkoteihin,
koulujen ala-asteille
ja koteihin

Shamanismi

Šamanismi viittaa useisiin erilaisiin uskomuksiin ja perinteisiin eri puolilta maailmaa, joihin liittyy taito diagnosoida, parantaa ja joskus aiheuttaa sairauksia henkimaailmaan kohdistuvan erityissuhteen kautta. Uskomuksissa vain jotkut henkilöt, šamaanit eli tietäjät, omaavat aivan erityiset yliluonnolliset kyvyt. Pohjoisten alueiden šamanismilla on omia erityisiä piirteitään. Usein šamaani on yhteisön keskushahmo; hän on parantaja, ennustaja ja neuvonantaja monenlaisissa ongelmissa rakkaushuolista uuden asuinpaikan valintaan. Sana šamaani on lähtöisin Siperian tunguuseilta (evenkeiltä), se tarkoittaa hän joka tietää. Samaan tapaan suomessa šamaania kutsutaan tietäjäksi. Šamanismiin liittyy usein muuttuneiden tajunnantilojen käyttö yhteytenä henkimaailmaan. Joskus henkimaailmaan pyrittiin myös unessa. Transsitilaa haettiin mm. huumaavilla aineilla, rytmikkäällä musiikilla ja laululla, toistuvilla tanssiliikkeillä ja muilla toistuvilla rituaaleilla.

Ennen kristinuskon tuloa šamaanirumpu oli oleellinen osa elämää pohjoisessa. Se oli kartta, kompassi ja ennustaja. šamaanirummun merkit esittivät usein aurinkoa, maata, ilmaa, vettä sekä sään, hedelmällisyyden, sairauden ja kuoleman jumalia. Myös jokapäiväiseen elämään ja metsästyksen liittyvät kuviot, kuten porot, koirat, karhut ja linnut esiintyivät usein rummuissa. Rummun avulla šamaani saattoi antaa neuvoja kaikilta elämänaloilta. Myöhemmin myös kristinuskko antoi oman leimansa myös rumpuihin. Esimerkiksi pahalainen tuli saamelaisen tietoisuuden vasta kristinuskon myötä.

RUMMUN VALMISTUS

Rumpunahka valmistetaan parhaasta poronahasta tai lehmän- tai hevosen vuodasta irrottamalla siitä karva. Tämän jälkeen nahka pingotetaan kuivumaan suuriin levyihin. Rumpunahan valmistuksessa ei käytetä parkitus- ym kemikaaleja.

Pororumpunahka soveltuu nahan paksuuden huomioon ottaen jopa 75 cm rumpun valmistukseen. Vuotarumpunahkaa käytetään mm. suurten patarumpujen valmistukseen ym. ammattisoittimiin. Pororumpunahkaan käytetään vain syys - marraskuun välisenä aikana teurastettujen porojen nahkoja.

Tarvikkeet

Rumpunahka, joko poroa tai vuotaa. Kehys. Pieniä nauloja, nyöriä tai nitoja nahan kiinnittämiseen. Mahdollisesti liimaa. Sakset tai terävä puukko. Vasara.

Kehyksenä voidaan periaatteessa käyttää mitä tahansa pyöreää tai soikeaa sylinteriä. Varta vasten valmistettu puukehys, saviruukku tms. on erinomainen rumpun valmistukseen, mutta pahvisylinteri, kurkkupurkki, kattila tai ämpäri käy mainiosti mikäli rummulta ei vaadita kovin kummoisia akustisia ominaisuuksia.

Valmistus

Levitä rumpunahka tasaiselle alustalle ja aseta rumpun kehys nahan päälle. Piirrä esim. tussilla nahkaan rumpun ulkokehä. Leikkaa nahasta piirrettyä osaa n. 5 cm joka suuntaan suurempi kappale.

Liota irtileikattua nahkapalaa haaleassa vedessä kunnes se on vetynyt kauttaaltaan eikä siinä ole kovia kohtia. Nahan pitäisi olla kuin märkä tiskirätti. Purista nahasta liika vesi pois. Voit myös puristaa sen pyyheliinan sisään, jolloin siitä tulee hieman kuivempi.

Levitä märkä nahka rumpunkehysten päälle niin, että se on joka puolelta yhtä paljon kehysten yli. Jos kiinnität nahan puukehykseen, voit käyttää pieniä nauloja. Naulaa ensin yhdeltä sivulta, sitten vastakkaiselta ja sen jälkeen päistä niin, että naulat muodostavat ristin. Naulaa nahka melko tiukkaan. Kiristä sen jälkeen nahkaa

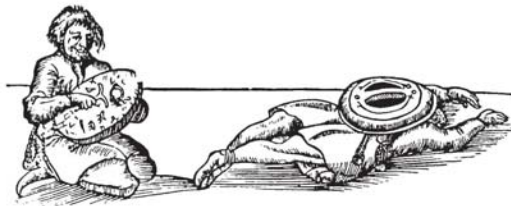
tasaisesti joka suuntaan ja naulaa se kiinni kehykseen. Nahka kiristyy kuivuessaan, joten on parempi jos naulaat tiheään. Mitä tasaisemmin kiristät nahan, sen paremmin se soi kuivuttuaan. Naulojen asemesta voi käyttää nitojaa.

Kun nahka on kuivunut, voit leikata ylimääräiset nahankappaleet pois ja kiinnittää naulauksen päälle parkkinahkasuikaleen tai kankaan koristeeksi.

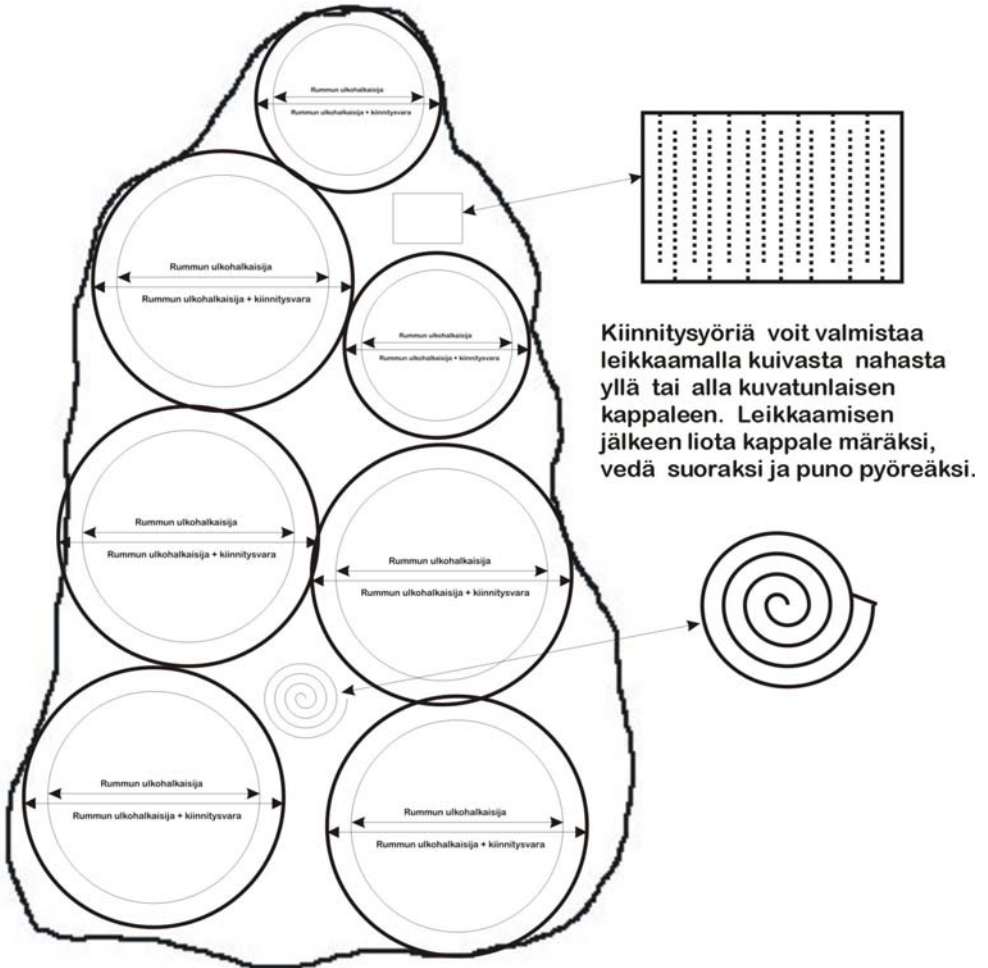
Puukehykseen on mahdollista kaivertaa ura lähelle yläreunaa, jolloin nahka kiinnitetään siihen nyörin avulla. Tällöin nahka on helpompi vaihtaa. Pingota nahkaa niin, että se yltää uran yli. Paina nahka uraan. Kierrä luja nyöri nahan päälle uraan ja tee siihen lenkki, johon pujotat vahvan puutikun tms. Solmi nyöri tiukalle. Kiristä nahka vetämällä sitä urassa olevan nyörin alta. Kiristä samalla kääntämällä nyörilenkissä olevasta tikusta. Kun nyöri on mielestäsi tarpeeksi tiukalla kiinnitä tikku vaikka pikku naulalla rumpuun niin, ettei se pääse löystymään. Samalla tavalla voit kiinnittää nahan kehykseen, jossa on "kaulus", esim. kattila tms.

Jos haluat kiinnittää nahan nyörillä tai nahkanauhalla, tee nahan reunaan reiät ennen kuin liotat nahan. Leikkaa rumpunahasta ainakin kolme kertaa rummun ympärysmittaan pituinen nauha ja kostuta se. Ompele sillä nahka kiinni kehykseen tehtyihin reikiin tai kiinnikkeisiin. Kehyksen ja nahan väliin voi laittaa hieman liimaa, mikäli ei ole tarvetta vaihtaa nahkaa myöhemmin. Käytä vesiliukoista yleisliimaa.

Valmiin rummun voit koristella maalaamalla nahan parkkiuutteella, petsillä tai tussilla. Sopivia kuvioita löytyy Lappia tai shamanismia käsittelevistä kirjoista. Puukehyksen voi koristella petsaamalla, polttamalla, maalaamalla jne. Pahvikehyksen päällystämiseen voi käyttää nahkaa, kangasta, maalia tapettia ym. Anna mielikuvitukselle vapaa kädet.

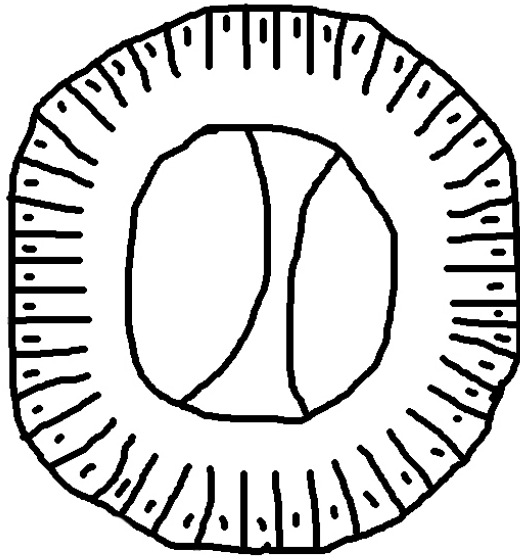
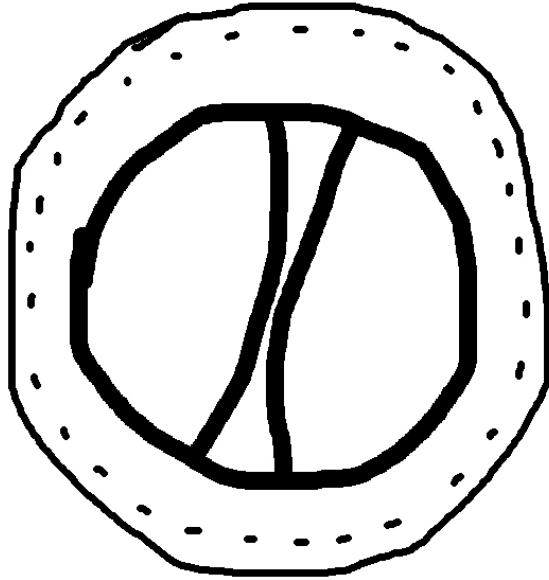
Rumpukalvojen leikkaaminen vuodasta Kiinnitysnyörin valmistaminen

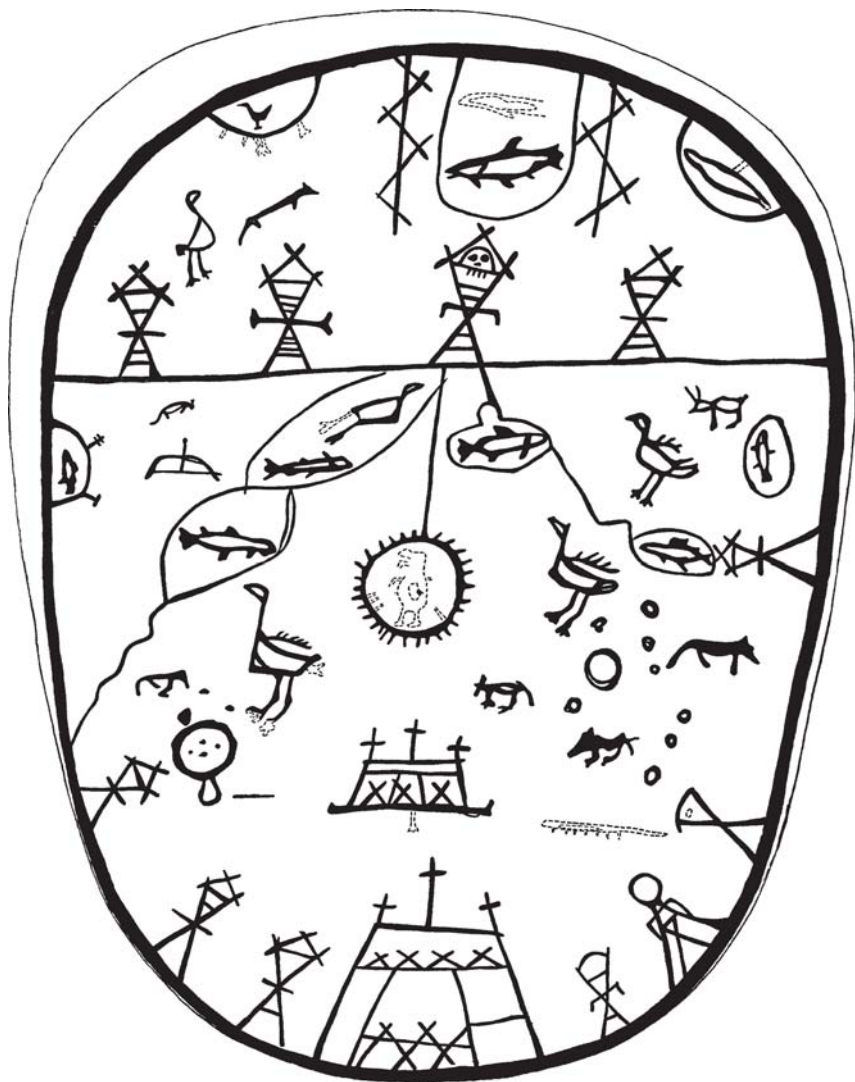

Kiinnitysnyöriä voit valmistaa leikkaamalla kuivasta nahasta yllä tai alla kuvatunlaisen kappaleen. Leikkaamisen jälkeen liota kappale märäksi, vedä suoraksi ja puno pyöreäksi.

Leikkaa rumpunkalvot nahasta esimerkiksi yllä kuvatulla tavalla. Huomioi kiinnitysvara. Piirrä ensin pahvi tai papperimallia apuna käyttäen kalvojen kuvat kiinnitysvaroineen nahkaan ja leikkaa vasta sitten. Kiinnitysvarasta voi hieman nipistää jos nahka ei ihan riitä.

Luulajan rumpu, Museum für Völkerkunde, Dresden

Rummun hoito-ohjeet

Aito, nahasta valmistettu rumpunahka on elävä materiaali, joka reagoi ilman kosteuteen ja kuivuuteen sekä lämpötilan muutoksiin. Jotta rumpu toimisi hyvin kaikissa olosuhteissa on sitä huolettava.

Koristeena oleva rumpu ei tarvitse normaalioloissa minkäänlaista hoitoa, mutta jos rumpua käytetään soittamiseen, tulisi ottaa huomioon muutamia asioita:

Ulkoilmassa (kylmässä ja kosteassa) rumpunahka löystyy ja kuivassa sisäilmassa nahka kiristyy.

Rumpunahka voidaan rasvata kevyesti kerran tai pari kertaa vuodessa esim. mehiläisvahapohjaisella hoitoaineella.

Nahasta rasvataan vain rummun sisäpuoli ja reunat ulko- ja sisäpuolelta. Kuviota tai piirrosta ei rasvata.

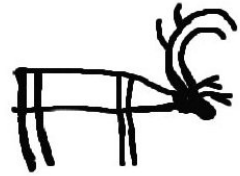
Soitettaessa, liian löysä kalvo kiristetään joko hiustenkuivaajalla tai nuotion lämmössä. Varo liikaa kuumuutta, sillä nahka saattaa palaa helposti. Liian kireä kalvo taas "löysätään" viemällä rumpu ulos tai kostuttamalla kalvo kevyesti vedellä.

Rumpua ei saa säilyttää liian kuumassa, esim. lämpöpattereiden tai tulipesien läheisyydessä, sillä kalvo saattaa kuivuessaan kiristyä liikaa ja haljeta.

Rumpu palkitsee omistajansa vain siinä tapauksessa, että sitä on hoidettu hyvin.

Rumpu on soitin, jota voi käyttää kuten mitä tahansa soitinta, mutta parhaimmillaan se on tarinoiden taustalla, rytmiä ja tunnelmaa luomassa. Vain vihityllä rummulla on maagisia voimia.

Rumpu on aina arvokas statusesine, joka kertoo kantajansa mahdollista.

Rummun vihkiminen

Shamaani on parantaja. Sana tulee siperialaisen evenki-heimon sanasta “saman”, joka tarkoittaa “tietämistä” tai “näkemistä”.

Shamanismi on perinteinen ja ikivanha tapa huolehtia luonnonmukaisesti henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Shamaaniksi aikovan täytyy olla valmis uhrautumaan ja auttamaan ihmisiä pyyteettömästi.

Kaikilla ihmisillä on kyky tehdä shamanistinen matka, mutta shamaaniksi ei tulla ilman erityistä kutsumusta. Shamaanin apuvälineenä on rumpu. Lisäksi parantamiseen kuuluu rituaaleja, joissa elementtinä voidaan käyttää laulua ja erilaisia luonnosta saatavia voimaa antavia esineitä kuten kiviä ja höyheniä.

Itsevalmistettu rumpu ei ole noita- eikä shamaanirumpu vaikka se olisikin ulkomuodoltaan noita- tai shamaanirummum kaltainen. Käyttötarkoituksen määrää se kummaksi rumpu on vihitty. Noitarummuksi rummun voi vihkiä vain ihminen, joka on noita. Noitarummulla on mahtavia voimia ja väärissä käsissä sellainen voi aiheuttaa korvaamatonta harmia toisille ihmisille, joten emme voi tässä antaa ohjeita noitarummun vihkimiseen. Annamme kuitenkin ohjeet shamaanirummun vihkimiseen, koska se on henkilökohtainen eikä toimi vieraisa käsissä ja sen käyttötarkoitus on positiivinen.

Rummun vihkiminen käyttötarkoitukseensa:

Valitse maastosta paikka, joka on ympäröivää maastoa korkeammalla. Valitsemasi kummun tai vaaran laella pitää olla jokin luonnon muodostama keskipiste, iso kivi, vanha puu, kelo tai kanto.

Sytytä nuotio jokaiseen pääilmansuuntaan. On tärkeää, että nuotiot ovat oikeissa ilmansuunnissa, joten tarkista ne kompassilla.

Opettele ohjeet ulkoa ja paina mieleesi mistä ilmansuunnasta mitäkin voimia saat rumpuusi, ennen kuin aloitat vihkimisrituaalin.

Vihkiminen on aloitettava sinisen hetken koittaessa, juuri ennen hämärän tuloa.

Vihittävää rumpua hiljaa rummuttaen kulje nuotioitten ympäri myötäpäivään seuraavasti:

Kulje keskipisteen kautta pohjoisnuotiolle ja kierrä se kaksi kertaa. Ajattele/ pyydä samalla asioita, jotka liittyvät henkisiin voimiin. Pohjoisesta ilmansuunnasta saadaan näin ladattua rumpuun ja itsellesi juuri näitä voimia.

Kierrä sitten keskipiste kerran ympäri ja jatka siitä itänuotiolle ja kierrä se kaksi kertaa. Ajattele samalla tulevaisuutta ja siihen liittyviä asioita. Aurinko nousee idästä ja uusi päivä tuo tullessaan uusia asioita. Itäinen ilmansuunta antaa rummulle voimia tuleville, uusille asioille ja uuden oppimiselle.

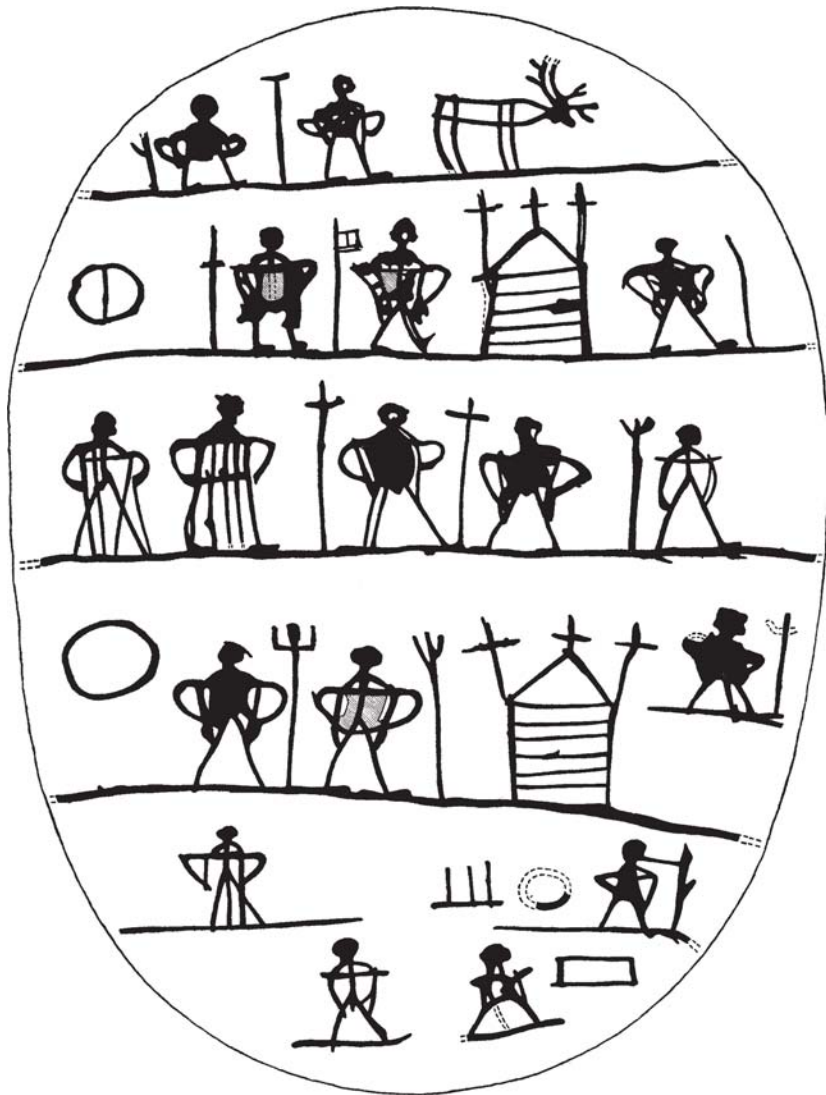
Kierrä jälleen keskipiste kerran ja jatka etelänuotion ympäri kahdesti. Ajattele nyt fyysisiä voimia ja jaksamista. Näitä voimia saat eteläisestä ilmansuunnasta.

Lopuksi kierrä keskipiste kerran ympäri ja siitä länsinuoitille, jonka kierrät kahdesti. Tässä ilmansuunnassa on auringonlasku, esi-isien aika, menneisyys ja historia avuksi tuleville asioille. Palaa lopuksi keskipisteeseen.

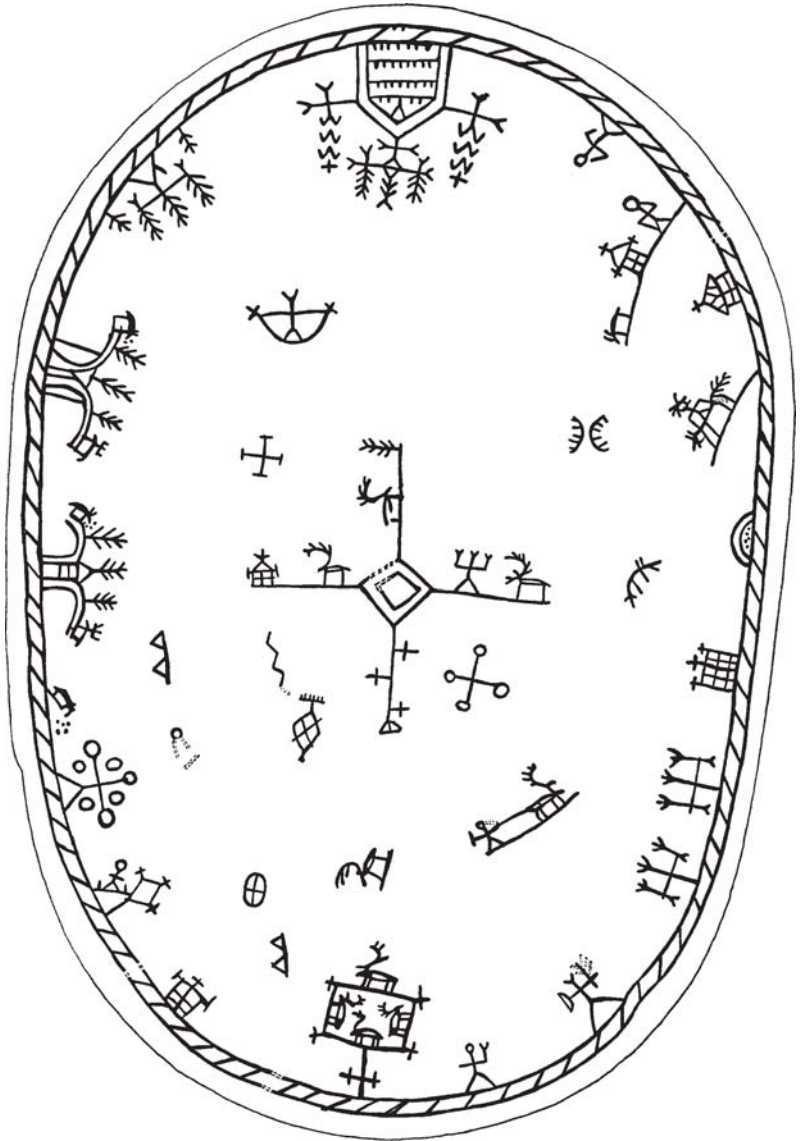
Näin saat ladattua rumpuusi juuri niitä asioita, joita tarvitset. Sinun ei tarvitse pyytää tai ajatella niitä asioita, joita et rumpuusi halua, mutta kaikki nuotiot on siitä huolimatta kierrettävä ohjeen mukaan.

Näin on rummut vihitty shamaanirummuiksi ammoisista ajoista lähtien. Vihkimätöntä rumpua voi käyttää vain koristeena. Rumpu on vihkimisen jälkeen henkilökohtainen, eikä sitä saa lainata.

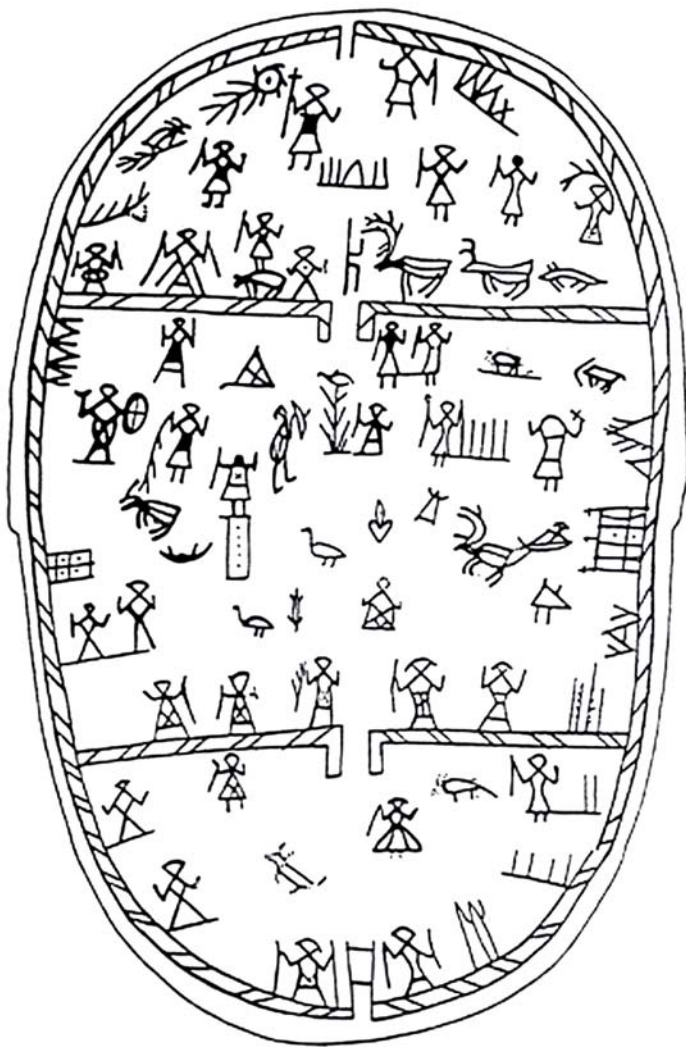
Pidä rumpuasi suuressa arvossa, sillä se on auttajasi elämässä eteenpäin.

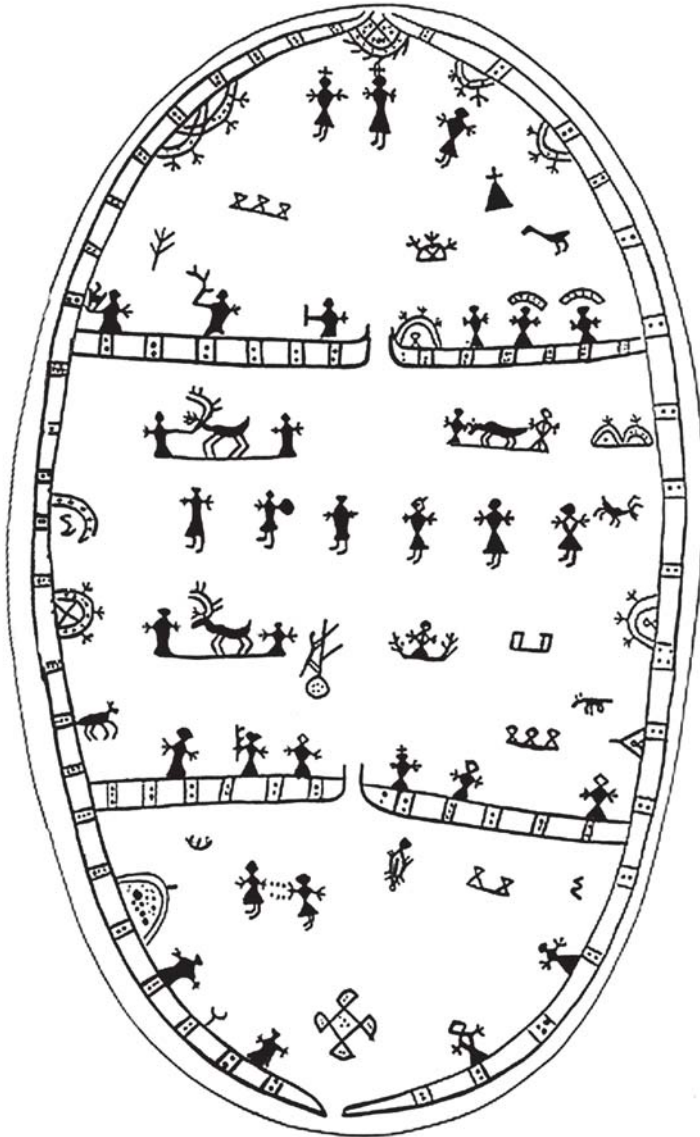
Finnmarkin rumpu 1691, National Museet,
Den etnografiske Samling, Copenhagen

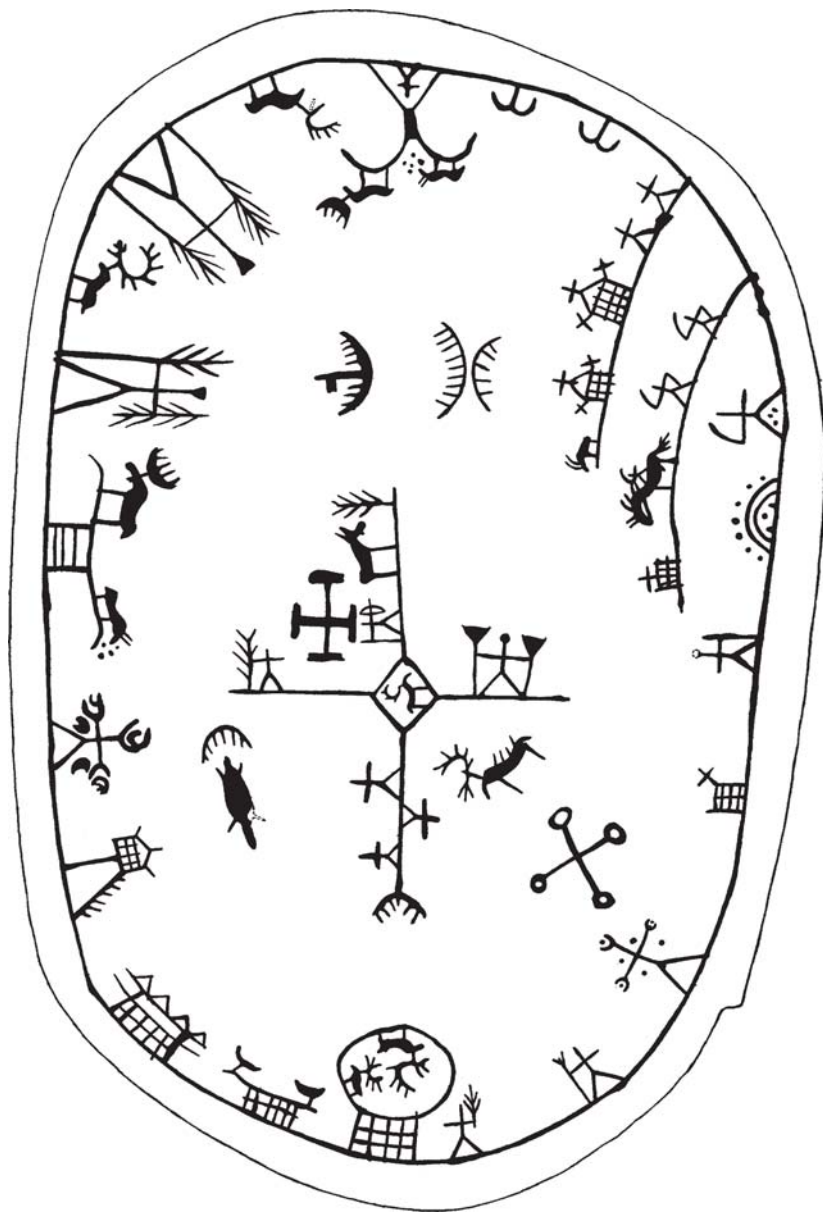
Nationalmuseet, Den etnografiske Samling, Copenhagen

Keminnahkatarvike, Museum für Völkerkunde, Leipzig

Keminlapin rumpu, Nordiska Museet, Tukholma

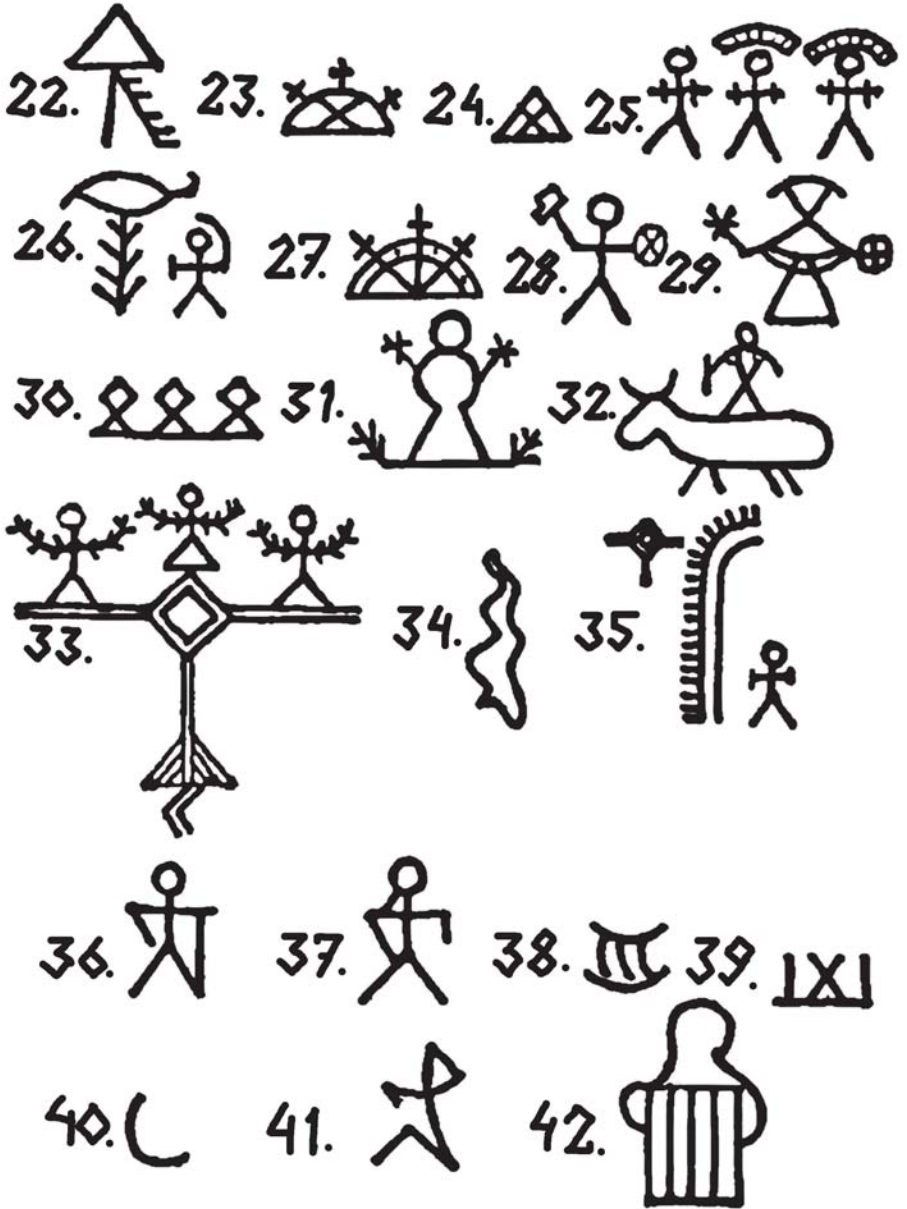

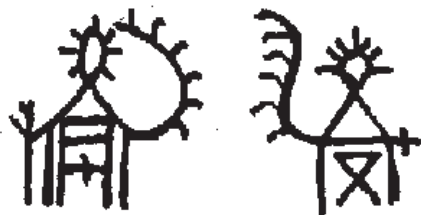
Lyckselen rumpu 1688. Nordiska Museet, Tukholma

LAPPALAISTEN KÄYTTÄMIÄ TAIKAMERKKEJÄ

- 1-2. TUULENJUMALIA
- 3-4. HEDELMÄLLISYYDEN JUMALIA
- 5-6. UKKOSENJUMALIA
7. LAPPALAIISKYLÄ
8. MANALA, JOSSA ON KIRKKO JA TALO
9. NOITAMERKKI
10. NOITA
11. MAAILMANJUMALA (SARVIJUMALA)
12. PAHOLAISEN LAIVA
13. HIIHTÄJÄ
14. LAPPALAISEN HAUTA
15. MANALA
16. AAMURUSKO
17. AURINKO
- 18-19. YLIJUMALAN PUOLISO
20. ELÄIN MENOSSA PYTYKSEEN
21. PORO JA VASA
22. NILI
23. KUU
24. LAPIN KOTA
25. ISÄ, POIKA JA PYHÄ HENKI
26. PUUN LATVASSA METSO, JOTA METSÄSTYKSEN JUMALA AMPUU JOUSELLAAN
27. SEITAPAIKKA
- 28-29. NOITA RUMPUINEEN
30. UHRILAVOJA
31. OMA SEITA
32. UKKONEN SEISOEN ELÄIMEN PÄÄLLÄ
33. LAUANNTAI-, SUNNUNTAI- JA PERJANTAIMIKHET
34. NOITAKÄÄRMÄ
35. KAKSI VIIVAA, JOITKA EROTTAVAT TAIVAAN MAASTA
36. PAHOLAISEN ÄITI
37. PAHOLAINEEN, JOKA TAPPAA IHMISIÄ
38. PAHOLAINEEN, JOKA HALLITSEE HELVETISSÄ JA LIEHUU YMPÄRI MAAILMAA
39. HELVETIN TULI
40. TERVAKATTILO
41. PAHOLAINEEN, JOKA SIDOTTIIN, KUN JUMALA LOI MAAILMAN
42. JUMALAN ÄITI, AKKA - NEITSYT MARIA

KEMIN

Northfur

NAHKATARVIKE OY

Tervolantie 747, 94500 LAUTIOSAARI

Puhelin: 016 - 275 079

sähköposti: kena@keminnahkatarvike.fi

www.keminnahkatarvike.fi

Tämän oppaan kopiointi opetustarkoitukseen on sallittu.
Muuhun tarkoitukseen kopiointi on kielletty